

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS
Postboks 2043 Vika
0125 OSLO

Vår dato: 02.02.2024

Vår ref.: 202219867-21 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om overtredelsesgebyr - brudd på regler om forskuddsfakturering - Tibber Norge AS

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) pålegger Tibber Norge AS å betale et overtredelsesgebyr for brudd på forskrift om kraftomsetning og netttjenester¹ § 7-1b fjerde og sjette ledd, om beregning av pris og forventet forbruk ved forskuddsfakturering av strøm.

1 Vedtak

RME fattet følgende vedtak:

1. Tibber Norge AS har brutt forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1b fjerde og sjette ledd om beregning av pris og forventet forbruk ved forhåndsfakturering.
2. Tibber Norge AS pålegges å betale et overtredelsesgebyr på kroner 8 000 000, åtte millioner, for å ha brutt forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1b fjerde og sjette ledd om beregning av pris og forventet forbruk ved forhåndsfakturering.

Overtredelsesgebyret fastsettes med hjemmel i energiloven² § 10-7 jf. forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 9-1 c.

Faktura ettersendes elektronisk. Ved forsinket betaling kan Statens innkrevingsentral kreve rente etter forsinkelsesrenteloven. Dette følger av lov om Statens innkrevingsentral § 7.

2 Beskrivelse av saken

Den 5. oktober 2022 søkte Tibber Norge AS (heretter «Tibber») v/ advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiik AS, RME om dispensasjon fra § 7-1b om forskuddsfakturering i forskrift om kraftomsetning og netttjenester. I punkt 2.1 begrunner Tibber søknaden med det de omtaler som en dramatisk økning i likviditetskostnader, risiko for at Tibbers finansielle

¹ Forskrift om måling, avregning, fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (forskrift om kraftomsetning og netttjenester)

² Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.(energiloven)
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

systemer bryter sammen, og muligheten for å avhjelpe denne situasjonen med forskuddsfakturering.

Søknaden ble sendt to dager etter at Tibber hadde innført forskuddsfakturering for samtlige av sine kunder.

I forkant av søknaden hadde Tibber også presentert problemstillingen for RME på telefon. I telefonsamtalen ble det fra RMEs side vist til gjeldende regler for forskuddsfakturering av forbrukere.

Sammen med søknaden, fikk RME oversendt dokumentasjon fra Tibber om metoden Tibber hadde tatt i bruk for å forskuddsfakturere kundene for 1. – 14. oktober 2022.

Tibber beskrev prosedyrene for å beregne forventet forbruk og pris i faktura til forbruker slik:

- Beregning av forventet forbruk: Tibber har beregnet utfakturert forventet forbruk for 1. – 14. oktober 2022, ved å benytte forbrukers forbruk fra foregående måned og multiplisere dette med faktoren 1,21.
- Beregning av pris: Tibber har beregnet fakturert pris for forbrukers forbruk fra 1. – 14. oktober 2022 ved å benytte forbruksvektet gjennomsnittlig områdepris (Nordpool) for foregående måned (september 2022).

Den 14. oktober 2022 sendte Tibber anonymiserte faktura fra prisområdene NO1 – NO5 til RME. Tibber oppga å ha benyttet tilpassede volumvektede områdepriser i samtlige prisområder

Den 20. oktober 2022 avslo RME Tibbers søknad om dispensasjon. Samme dato varslet RME også Tibber om at deres beregning av fremtidig forbruk og pris ved forskuddsfakturering av forbrukere de to aktuelle ukene i oktober var i strid med forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b, fjerde og sjette ledd, og at vi vurderte å pålegge Tibber å korrigere denne praksisen.

Etter å ha mottatt avslaget om dispensasjon, ba Tibber samme dag om forklaring på forskriftens bruk av begrepet «stengningspris», og mottok umiddelbart en forklaring fra RME på tolkningen av dette begrepet.

Den 1. november 2022 bekreftet Tibber at avvikene var korrigert, og at Tibber fra november måned 2022 fakturerte etter bestemmelsene i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester, §7-1b, fjerde og sjette ledd.

Den 3. juli 2023 varslet RME overtredelsesgebyr for brudd på forskrift om kraftomsetning og netjtjenester 7-1b, fjerde og sjette ledd.

Den 29. august 2023 ba Tibber om utsatt frist på tilsvaret til RME sitt varsel, og fikk innvilget ny frist til 15. september 2023.

Den 15. september 2023 hadde Tibber et digitalt møte med RME og presenterte saken sin muntlig.

Den 18. september 2023 mottok RME Tibbers tilsvaer til RME sitt varsel om overtredelsesgebyr.

Den 26. september 2023 ba RME om tilleggsopplysninger i saken. Den 10. oktober 2023 besvarte Tibber RME sin henvendelse med ytterligere opplysninger om bekreftede priser og forventet forbruk for forhåndsfaktureringen.

3 Tilsvar fra Tibber

I Tibbers tilsvaer til vaert varsel om vedtak erkjenner Tibber at de har fakturert sine kunder i strid med prisbestemmelsen i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b sjette ledd.

Tibber bestrider imidlertid at foretaket har fakturert i strid med volumbestemmelsen i forskriftens fjerde ledd, og anfoerer at forskriften ma forstås slik at det er anledning til a fakturere lavere forventet forbruk maalt i kWh enn «*det faktiske forbruket i maalepunktet i tilsvarende periode aaret foer*».

I tilsvaret har Tibber oppgitt fakturert forventet forbruk og fakturerte volumvektede gjennomsnittspriser for hvert av prisomradene NO1 – NO5. Tibber har i tillegg oppgitt den referanseprisen i henhold til § 7-1b som de har benyttet i sine beregninger.

For a kvalitetssikre tallene ba RME om nye anslag over utfakturerte priser, forventet forbruk og forskriftsfestet referansepris for hvert av prisomradene. Tibber besvarte denne henvendelsen der de oppga faktiske gjennomsnittspriser fra samtlige prisomraader, og fakturert forventet forbruk. Tibber bekreftet samtidig den referanseprisen i henhold til § 7-1b som de hadde benyttet i beregningene sine.

Tibber anfoerer at RMEs beregninger av oppnaadd likviditetsfordel pa [redacted] og finansiell fordel pa [redacted] ikke er korrekte, og at Tibber tvert imot har fakturert 80 MNOK mindre enn det forskriftens beregningsmodell tillater.

Det er videre Tibbers oppfatning at det varslede gebyrets stoerrelse pa 8 MNOK tar utgangspunkt i oppnaadd likviditet og finansiell fordel.

Tibbers prinsipale anfoersel er at det ikke er grunnlag for a ilegge overtredelsesgebyr, subsidiært at gebyret boer settes vesentlig lavere enn 8 MNOK.

4 Relevant regelverk

4.1 Regelverket for forskuddsfakturering

Regelverket for beregning av pris og forventet forbruk ved forskuddsfakturering er gitt i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b, fjerde og sjette ledd der det heter:

Fjerde ledd:

«Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal tilsvare det faktiske forbruket i maalepunktet i tilsvarende periode aaret foer, slik dette er registrert i Elhub.»

Sjette ledd:

«For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekselskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris»

4.1.1 Hva er forskuddsvis fakturering av forbruker?

Det er forskuddsvis fakturering når kraftleverandøren utsteder faktura for et strømforbruk frem i tid, og det ikke foreligger målte timeverdier i Elhub. Dersom kraftleverandøren utsteder en faktura a-konto, vil den delen av betalingskravet som ikke avregnes med faktiske timeverdier fra Elhub, være å betrakte som forskuddsvis fakturering av forbruker.

Selv om timeverdier foreligger på forfallsdato, vil det likevel være en forskuddsfaktura, siden timeverdiene ikke var kjent ved utstedelse av faktura (fakturadato). Fastsettelse av forfallsdato påvirker ikke spørsmålet om forskuddsfakturering, men har konsekvenser for fakturaperioden, som i gjeldende forskrift er satt til maksimalt 10 uker.

4.1.2 Beregning av forventet forbruk ved forskuddsfakturering

Ved forskuddsfakturering skal leverandøren benytte kundens faktiske forbruk i kundens målepunkt slik det er registrert i Elhub i tilsvarende periode året før når leverandøren fakturerer kunden.

Eksempel: Forskuddsfakturering av et gitt målepunkt i oktober 2022, skal benytte måleverdier fra oktober 2021.

Estimater skal etter forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b femte ledd bare benyttes når det ikke eksisterer timeverdier i Elhub for målepunktet i den aktuelle avregningsperioden. Ved manglende timeverdier skal kraftleverandøren benytte estimer basert på data fra Elhub.

4.1.3 Beregning av pris ved forskuddsfakturering

Forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b sjettede ledd fastsetter hvordan beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering skal skje, det vil si hvilken pris som skal legges til grunn ved forskuddsfakturering av forbrukere.

I et slikt tilfelle skal leverandøren benytte månedskontrakt på «representativ finansiell nordisk kraftbørs» ved fastsetting av pris ved forskuddsfakturering. I praksis refererer dette til de finansielle børsene NASDAQ eller EEX ettersom det er de finansielle nordiske kraftbørsene som finnes i dag. Begge disse børsene omsetter finansielle kontrakter (futures³), og det stilles normalt priser alle hverdager i uka.

³ En futureskontrakt eller terminkontrakt er en bindende kontrakt mellom to parter om å kjøpe/selge en bestemt vare på en fastsatt leveringsdato i fremtiden.

Med «*månedskontrakt*» menes kontraktstypen futures. Disse kontraktene gjøres regelmessig opp mot systemprisen⁴. Ved begrensninger i nettet, er systemprisen en pris som kan avvike betydelig fra pris til kunden (områdepris) i hvert av prisområdene NO1 – NO5.

Den månedskontrakten som kraftleverandøren skal benytte ved forskuddsfakturering, er den kontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering til kunden.

Eksempel: Dersom leverandøren forskuddsfakturerer en forbruker for både oktober og november, er det stengningspriser i disse respektive futures-kontraktene som skal benyttes for å sette prisen i fakturagrunnlaget.

Stengningsprisene på futures blir satt når handelsdagen er over. Den stengningsprisen som kraftleverandøren «*maksimalt*» kan benytte, er høyeste pris siste to uker før utstedelse av faktura, jf. forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b sjette ledd.

Kraftleverandøren står fritt til å sette lavere priser enn de maksimale prisene for den aktuelle perioden.

Eksempel: Dersom leverandøren utsteder faktura overfor en forbruker den 1. oktober 2022 for perioden 1. oktober til 30. november 2022, skal leverandøren benytte to stengningspriser – for oktober settes den maksimale prisen som i punktet over, for november settes den maksimale prisen ut fra høyeste stengningspris for november- kontrakten i perioden 15. september til 30. september 2022.

5 RMEs vurdering

5.1 Om brudd på regelverket⁵

Vi har mottatt oppdatert informasjon fra Tibber den 10. oktober 2023 om beregning av forventet forbruk og pris ved forskuddsfakturering av forbrukere de to første ukene i oktober 2022, samt oversendte eksempler på faktura for prisområde NO1 – NO5 for samme periode. På bakgrunn av denne informasjonen har vi vurdert om Tibber har beregnet forventet forbruk og prisen som ligger til grunn for denne forskuddsfaktureringen i henhold til kravene i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1 b fjerde og sjette ledd.

Hovedhensynet bak bestemmelsene om forskuddsfakturering i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1b, er å beskytte forbrukerne mot vilkårlige og/eller urimelig høye forskuddskrav. Forskuddsbetaling innebærer reelt sett at kundene har gitt usikrede lån til sine strømleverandører, og at forbrukerne blir eksponert for en økonomisk risiko dersom kraftleverandør går konkurs. Det er i tillegg en forutsetning at

⁴ Systemprisen er elspot – pris i spotmarkedet uten restriksjoner i kraftnettet. Ved restriksjoner i nettet vil den faktiske prisen bak et nettområde med restriksjoner (områdepris) avvike fra systemprisen.

⁵ Regelverket som vurderes gjelder kun forbrukere. Det er kun brudd begått overfor forbrukere som er vurdert, og det er kun forbrukere som er tatt med i de økonomiske beregningene. For ordens skyld bemerker vi at så godt som hele Tibbers portefølje er forbrukere.

bestemmelsene er transparente og etterprøvbare for både forbrukere og kontrollmyndighet.

5.1.1 Forskuddsfakturert forventet forbruk

Dokumentasjonen fra Tibber viser at selskapet har beregnet fakturert forventet forbruk for 1. - 14. oktober 2022 ved å benytte forbrukers foregående måneds forbruk, multiplisert med en egen fastsatt faktor. For oktober 2022 var denne faktoren satt til 1,21. I søknad om dispensasjon fra § 7-1b, datert 5. oktober 2022 side 4, forklarer Tibber denne faktoren på følgende måte:

«Den alminnelige forbruksprofilen for perioden viste en forventet økning av forbruk på 42 % fra september til oktober. Tibber valgte imidlertid å bruke en faktor på halvparten av dette, altså 21 %.

Dette ble gjort for å korrigere for forventet varmere vær og forventede energispareiltak som følge av høye strømpriser.»⁶

I tilsvaret til varsel om vedtak datert 15. september 2023 skriver Tibber avslutningsvis på side 7: *«Tibber anfører på denne bakgrunn at volumbegrensningen i forskriftens 6. ledd må forstås som en øvre grense, og at det er anledning til å anvende lavere volum.»⁷* Tibber mener videre at metoden de har benyttet i dette konkrete tilfellet, der forbruket antas å ligge lavere enn i tilsvarende avregningsperiode foregående år, gjør at Tibber treffer nærmere faktisk forbruk ved endelig avregning. Tibber mener at denne metoden vil være en bedre tilpasning enn gjeldende regelverk, som fastsetter at forbruket som legges til grunn ved forskuddsfakturering skal være forbruket målt året før i samme periode.

Vi vurderer at Tibbers praksis for forskuddsfakturering var i strid med bestemmelsen i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1, fjerde ledd, som krever at kraftleverandøren benytter *«det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub»*.

RMEs konklusjon er at Tibber ved å forskuddsfakturere kundene basert på en egen modell for beregning av fremtidig forbruk har brutt forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 7-1 b fjerde og sjette ledd.

5.1.2 Forskuddsfakturert pris

I dokumentasjonen fra Tibber den 10. oktober 2023, går det frem at Tibber har beregnet prisen for 1. – 14. oktober 2022 ved å benytte forbruksvektet gjennomsnittlig områdepris (NordPool)⁸ for september 2022. Dette er bekreftet ved oversendte forbruksvektede gjennomsnittspriser for prisområdene NO1 – NO5 i den aktuelle avregningsperioden.

⁶ Søknad datert 5. oktober 2022 om dispensasjon fra § 7-1b om forskuddsfakturering i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester.

⁷ Tilsvaret til varsel om vedtak om overtredelsesgebyr datert 15. september 2023

⁸ Nordpool publiserer historiske timepriser for hvert av de norske prisområdene. Ved etterskuddsvis fakturering per måned, multipliseres forbruket i hver time gjennom måneden med timeprisen i det aktuelle prisområdet. Deretter beregnes en unik gjennomsnittspris for hver enkelt kunde i prisområdet. Dette gir en såkalt forbruksvektet timepris.

I tilsvar til varsel om vedtak datert 15. september 2023 skriver Tibber i innledningen på side 1:

«Tibber aksepterer at det er beregnet i strid med prisbestemmelsen i forskriftens 6. ledd. Estimaten fikk imidlertid ikke en negativ økonomisk konsekvens for Tibbers kundemasse fordi volumestimatene var vesentlig lavere enn det forskriften gir anledning til»⁹

Uavhengig av utfakturert forventet forbruk, er det vår vurdering at denne metoden for å fastsette pris for forskuddsfakturering er i strid med bestemmelsen i forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1, sjette ledd. Der heter det at prisen «skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering».

RMEs konklusjon er at Tibber ved å forskuddsfakturere kundene basert på en forbruksvektet gjennomsnittlig områdepris har brutt forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1 b fjerde og sjette ledd.

5.2 Beregning av økonomisk fordel ved avvik fra bestemmelsen om fastsettelse av pris ved forskuddsfakturering

På bakgrunn av informasjon fra Tibber og RME sin sluttbrukerstatistikk, la vi i varsel om vedtak til grunn at Tibber hadde oppnådd en økonomisk fordel ved å benytte en pris som var høyere enn det regelverket tillater når de beregnet prisen de forskuddsfakturerte sine forbrukere for. Dette gjaldt prisområdene NO1, NO2 og NO5.¹⁰

I sine tilsvar til varsel om vedtak oppga Tibber egne tall for forskuddsfakturerte priser, volum og omsetning for samtlige prisområder.¹¹ RME har lagt disse nye opplysningene fra Tibber til grunn i dette vedtaket.

Pris-område	Volum (kWh)	Pris (øre/kWh)	Stengningspris (øre/kWh, inkl. MVA)	Prisdifferanse (øre/kWh)	Uberettiget likviditet	Uberettiget finansielt bidrag
NO1		447,80	271,96	175,84		
NO2		444,10	271,96	172,14		
NO5		443,40	271,96	171,44		
SUM						

Tabell 1 Beregning av økonomisk fordel ved bruk av avvikende pris i forskuddsfakturering 1. - 14. oktober 2022.¹²

⁹ Tilsvar til varsel om vedtak om overtredelsesgebyr datert 15. september 2023.

¹⁰ De prisene som Tibber har benyttet i NO3 og NO4 er i samsvar med bestemmelsene i 7-1b.

¹¹ Tibber har sendt informasjon om volum 10. oktober 2023, og priser 15. september 2023.

¹² Følgende forutsetninger er lagt til grunn i tabellen:

- Fakturadato 3. oktober 2022, og en fakturaperiode på 14 dager.
- Tidspunkt for leveringen var 1. oktober 2022.
- Informasjon om utfakturert volum om utfakturerte priser er mottatt fra Tibber 10. oktober 2023.

Vi har beregnet at Tibber, ved brudd på forskriftens bestemmelse om fastsettelse av pris, har hentet inn i overkant av [redacted] mer i uberettiget likviditet fra forbrukerne i prisområdene NO1, NO2 og NO5 enn det bestemmelsen i § 7-1b gir anledning til. Ved forsinkelsesrente på 9,25 % utgjør dette et uberettiget finansielt bidrag på [redacted] i den aktuelle perioden.

Vi har ikke beregnet den samtidige virkningen av at Tibber har benyttet et lavere forventet forbruk enn det forskriften krever, eller at de har fakturert for lavere pris enn det bestemmelsen maksimalt tillater. Virkningene hos den enkelte forbruker vil avhenge av det konkrete forbruket som er lagt til grunn for avregningen.

6 Vurdering av overtredelsesgebyr

6.1 RMEs myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr er et virkemiddel for å sikre at bestemmelsene i forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 7-1b, fjerde og sjette ledd, etterlevs. Hovedformålet med denne type reaksjoner er den preventive effekten, det vil si å forebygge at liknende overtredelser skjer igjen, i denne eller andre tilsvarende virksomheter.

Det følger av energiloven § 10-7 andre ledd nr. 4, at RME kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer: «*forskrift, når det i forskrift er særskilt bestemt at overtredelse kan medføre overtredelsesgebyr*».¹³

I forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 9-1c er det særskilt bestemt at det ved overtredelse av § 7-1b kan ilegges overtredelsesgebyr.

Dersom bestemmelser som nevnt i energiloven § 10-7 andre ledd nr. 4, er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan overtredelsesgebyr ilegges foretaket etter reglene i forvaltningsloven § 44 jf. § 46.

-
- Periode for beregning av stengningspris: 19. september t.o.m. 2. oktober 2022.
 - Stengningspris: 208 EUR/MWh.
 - o Månedskontrakt oktober 2022: NASDAQ: Nordic Electricity Base Average Rate Month Future ENOAFUTBLMOCT-22.
 - o Dato: 28. september 2022.
 - Vekslingskurs: 1 EUR = 10,46 NOK
 - o Norges Banks midtkurs 28. september 2022.
 - Stengningspris i NOK eks. MVA: 217,57 kr.
 - Forsinkelsesrenten som er lagt til grunn er offisiell forsinkelsesrente juli-desember 2022 på 9,25 %.
 - 14 rentedager.

¹³ Etter fvl. § 44 annet ledd kan overtredelsesgebyr ilegges etter faste satser eller utmåles i det enkelte tilfelle innenfor en øvre ramme som må fastsettes i eller i medhold av lov. Departementet kan gi forskrift om slike rammer. En slik forskrift som definerer øvre ramme eller satser er ikke vedtatt for bestemmelsene vi her varsler overtredelsesgebyr for. I henhold til en tolkningsuttalelse fra lovavdelingen datert 13. desember 2022 til Barne- og familiedepartementet drøfter lovavdelingen betydningen av at slike øvre rammer ikke er vedtatt. Vi viser til vurderingene som fremkommer der. Etter RMEs vurdering har vi hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr, til tross for at det i strid med fvl. § 44 annet ledd ikke er vedtatt en øvre ramme for overtredelsesgebyr for brudd på de relevante bestemmelsene.

Ved avgjørelsen av om et overtredelsesgebyr skal ilegges et foretak, og ved utmåling av gebyret, skal det legges vekt på momentene i forvaltningsloven § 44 tredje ledd, samt om det foreligger gjentakelse, jf. energiloven § 10-7 tredje ledd.

6.2 Det er et krav om alminnelig uaktsomhet eller forsett for å ilegge overtredelsesgebyr

RME legger til grunn at det er et vilkår for å kunne ilegge overtredelsesgebyr overfor foretak, at den eller de som har opptrådt på vegne av foretaket har utvist alminnelig uaktsomhet eller forsett. Kravet til subjektiv skyld kan også være oppfylt der det kan påvises at selskapet er ansvarlig for anonyme eller kumulative feil. Handlinger utført med forsett oppfylder naturlig nok også skyldkravet.

6.3 Det gjelder et skjerpet beviskrav for ileggelse av overtredelsesgebyr

I rettspraksis¹⁴ er det oppstilt et skjerpet beviskrav for ileggelse av overtredelsesgebyr. Det kreves kvalifisert sannsynlighetsovervekt. Tilsvarende legges til grunn i forarbeidene¹⁵ til energiloven § 10-7, der departementet legger til grunn at overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon som bevismessig krever kvalifisert sannsynlighetsovervekt. RME legger til grunn at dette beviskravet gjelder ved vurderingen av både subjektive og objektive vilkår, samt ved vektlegging av skyldgraden som ledd i utmålingen av reaksjon.

6.4 Skyldkravet er oppfylt

6.4.1 Skyldkravet

RME kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 jf. § 46 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 7-1b jf. forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 9-1c og energiloven § 10-7 andre ledd nr. 4.

Som nevnt over, er skyldkravet ved ileggelse av overtredelsesgebyr uaktsomhet eller forsett. Kravet til uaktsomhet innebærer at den ansvarlige må ha visst eller burde ha visst at handlingen er i strid med kravet til forsvarlig opptreden, og at det ut fra personens egne forutsetninger er grunnlag for å bebreide vedkommende, jf. definisjonen i straffeloven¹⁶ § 23. Skyldkravet vil således kunne være oppfylt uavhengig av om det foreligger simpel uaktsomhet eller en kvalifisert grad av skyld (grov uaktsomhet eller forsett). Graden av skyld vil imidlertid kunne vektlegges ved utmålingen av overtredelsesgebyr.

Kravet til subjektiv skyld kan være oppfylt der det kan påvises at selskapet er ansvarlig ved anonyme eller kumulative feil.¹⁷ Det betyr at foretaket kan holdes ansvarlig også i tilfeller der individuelle gjerningspersoner ikke kan identifiseres (anonyme feil) eller for summen av flere personers handlinger (kumulative feil). Videre er det lagt til grunn at det i tilfeller hvor det er tale om å sanksjonere brudd på reguleringslovgivning som retter seg mot

¹⁴ Rt. 2012 side 1556, lagt til grunn at det generelt gjelder et minstekrav om «klar sannsynlighetsovervekt» ved vilkår for ileggelse av administrative sanksjoner som har karakter av straff etter EMK artikkel 6.

¹⁵ Prop. 100 L (2019-2020) punkt 5.2.1. til endringer i energiloven (administrative reaksjoner og sanksjoner) energiloven § 10-7.

¹⁶ Lov om straff av 20. mai 2005 nr.28 (straffeloven)

¹⁷ Prop.81 L (2021-2022) punkt 6.4

næringsvirksomhet, normalt vil gjelde en streng aktsomhetsnorm. Foretak som driver økonomisk virksomhet, forutsettes å sette seg godt inn i den reguleringen som gjelder foretakets virksomhet.¹⁸

6.4.2 *Tibber har handlet forsettlig ved å bevisst forhåndsfakturere i strid med kravene forbruk i forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 7-1b*

Tibbers valg av metoder for å beregne forskuddsfakturering i den gitte perioden var et bevist valg av Tibber. Ettersom selskapet kan holdes ansvarlig også ved anonyme og kumulative feil, går ikke RME nærmere inn på hvem som kan klandres for feilen.

RME legger grunn at fakta i saken ikke er bestridt, idet Tibber selv har forklart hvordan de har forhåndsfakturert sine kunder i den aktuelle perioden. Tibber har i sitt tilsvar erkjent at foretaket har fakturert forbrukerne i strid med prisbestemmelsen i forskriftens sjettede ledd. Selskapet bestrider imidlertid at det er fakturert i strid med volumbestemmelsene i forskriftens fjerde ledd.

RME mener det foreligger både objektiv og subjektiv skyld ettersom Tibber bevisst etablerte og benyttet en metodikk for å forhåndsfakturere forbrukerne som var i strid med gjeldende regelverk.

Samlet sett mener RME at det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Vi mener handlingene er begått forsettlig, og viser til at selskapet søkte om dispensasjon i etterkant for å få lov til å bruke metodikken. RME legger til grunn at det uansett er klar sannsynlighetsovervekt for at kravet om alminnelig uaktsomhet er oppfylt.

6.5 **Vurdering av overtredelsesgebyr**

Et overtredelsesgebyr skal ilegges etter en samlet vurdering. Forvaltningsloven § 46 angir en rekke hensyn som kan tillegges vekt. I vurderingen av om vi skal ilegge, og hvordan vi skal fastsette overtredelsesgebyr, kan følgende momenter vektlegges:

- Sanksjonens preventive virkning
- Overtredelsens grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld
- Om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen
- Om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser
- Om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- Om det foreligger gjentakelse
- Foretakets økonomiske evne
- Om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltpersoner blir ilagt administrativ sanksjon eller straff

¹⁸ Prop.81 L (2021-2022) punkt 5.5

I vurderingen av ileggelse av overtredelsesgebyr ser vi begge overtredelsene av forskriften § 7-1b samlet.

RME mener det på bakgrunn av momentene i forvaltningsloven § 46 jf. energiloven § 10-7, skal ilegges overtredelsesgebyr for bruddene på forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1 b i dette tilfellet.

RME har ikke fattet vedtak eller sanksjonert samme type brudd overfor Tibber tidligere. Det foreligger derfor ikke gjentakelse. Det er heller ikke aktuelt med andre former for reaksjoner på dette bruddet.

Når vi her mener det bør reageres med overtredelsesgebyr, så legger RME særlig vekt på hensynet til forbrukerne og markedet, og den allmennpreventive virkningen et overtredelsesgebyr vil ha.

Av Tibbers søknad om dispensasjon fra bestemmelsene i § 7-1b den 5. oktober 2022 og Tibbers tilsvarende på varsel om vedtak datert 18. september 2023, går det klart frem at Tibber var kjent med bestemmelsene i § 7-1b, samt konsekvensene for egen virksomhet ved å respektere eller bryte med de samme bestemmelsene. Når kraftleverandører bryter grunnleggende regler for omsetning av strøm til forbrukere, mener vi det er behov for å reagere strengt. Dette er nødvendig for å forebygge fremtidige, lignende overtredelser både fra Tibber og andre aktører.

Et gjennomgående argument i Tibbers tilsvarende av 18. september 2023, er at Tibber hevder at overtredelsene til sammen gjør at forbrukerne kommer bedre ut av forskuddsfaktureringen enn om Tibber hadde fulgt reglene i forskriften. Tibber viser også til høringer knyttet til § 7-1b og forskrift om kraftomsetning og netttjenester, der beskyttelse av forbrukerne ved forskuddsfakturering er vektlagt av RME og NVE.¹⁹ Vi oppfatter at Tibber mener at deres metode for å beregne det forventet forbruk til forskuddsfakturering kan forsvares i lys av disse.

Reglene om pris og forventet forbruk i forskrift om kraftomsetning og netttjenester § 7-1b reflekterer et gjennomgående og viktig prinsipp i energiloven og dens forskrifter: Kraftleverandørene bestemmer selv prisene på sine kraftleveringsavtaler, men kraftleverandørene *kan ikke påvirke forbruket ved fakturering av de samme avtalene*. Det betyr at kraftleverandørene, uten unntak, skal benytte data fra Elhub ved fakturering. Etter § 7-1b kan kraftleverandøren benytte en lavere pris enn referanseprisen (stengningspris), men det volumet som skal legges til grunn ved forskuddsfakturering av kundene skal være kundens strømforbruk fra samme periode foregående år, slik det er kommet frem i Elhub.

Som Tibber har anført, er hensynet til forbrukerne, et viktig formål bak reglene om forskuddsfakturering. Bestemmelsen har også som formål å bidra til at fakturagrunnlaget skal være transparent og etterprøvbart av forbrukere og kontrollinstans. Tibbers metode for beregning av forventet forbruk innebærer, etter selskapets utsagn, utøvelse av skjønn knyttet til fremtidige temperaturer og energisparetiltak i alle landets prisområder. RME vurderer Tibbers prosess som lite transparent, vanskelig å etterprøve og uforutsigbar for forbrukerne og kontrollinstans.

¹⁹ Vi viser til Tibber sitt tilsvarende av 15. september 2023, side 5 og følgende

RME legger også vekt på at noen som har handlet på vegne av selskapet har utvist skyld. Endring av metode, og dermed brudd på forskriften, skjedde ikke ved et uhell, men var bevisste valg som ble tatt. RME mener selskapet visste at metoden som ble valgt var i strid med regelverket, ettersom Tibber i etterkant søkte om dispensasjon fra regelverket for å benytte sin metode.

RME legger vekt på at dette er en overtredelse begått for å fremme foretakets økonomiske interesser, og at hensynet til forbrukerne er direkte avledet av hensynet til foretakets posisjon og omdømme i sluttbrukermarkedet. Valg av metode for forskuddsfakturering innebar at Tibber kunne hente inn mer penger enn de hadde krav på fra kundene. Vi vurderer at Tibber sine prisberegninger ga selskapet en økonomisk fordel de ikke ville fått ved å følge forskriften.²⁰

I forbindelse med innføringen av den nye faktureringsmodellen, understreket Tibber at «*alle norske strømselskaper opplever i dag utfordringer med store kostnader knyttet til kjøp av strøm*», og etterlyste tiltak for å avbøte dette.²¹ RME fastholder at løsningen i møtet med høye kostnader i engrosmarkedet ikke er at én aktør setter seg over gjeldende regelverk og innfører løsninger for avregning og fakturering etter eget skjønn.

Når det gjelder Tibber sin metode for beregning av fremtidig forbruk, se kapittel 5.1.2, medfører dette isolert sett en reduksjon i samlet fakturert beløp. Metoden er likefullt i strid med regelverket.

Vi vurderer overtredelsene av bestemmelsen i § 7-1b fjerde ledd, om forskuddsfakturering av pris som grov, og overtredelse av bestemmelsen i samme paragraf, sjette ledd om beregning av forbruk ved forskuddsfakturering som mindre grov.

6.6 Fastsettelse av gebyrets størrelse

Overtredelsesgebyret skal være virkningsfullt, stå i rimelig forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Dette innebærer at RME skal gjøre en konkret, skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle. Ved vurderingen av gebyrets størrelse skal det legges vekt på de samme vurderingsmomentene som er gjennomgått i vedtakets punkt 6.5. Vi viser derfor til vurderingene over.

Vi mener det er alvorlig når Tibber med hensikt bryter regelverket om forskuddsfakturering av sluttkunder i forskrift om kraftomsetning og nettsjenester § 7-1b. Dette er skadelig for forbrukernes tillit til strømmarkedet. Vi mener videre at det er viktig at utmålingen av gebyret virker preventivt på fremtidige tilsvarende overtredelser i sluttbrukermarkedet for strøm.

Det er Tibbers ansvar å sette seg inn i gjeldende regelverk for fakturering av forbrukere, samt sørge for at de som handler på vegne av foretaket også følger disse forskriftene. Det er vår vurdering at foretaket bevisst har valgt å bryte reglene ved forskuddsfakturering i perioden 1 til 14. oktober 2022. Dette mener vi er et skjerpene moment.

²⁰ Se kapittel 5.2.

²¹ Dette kommer frem i [pressemelding](#) fra Tibber, datert 29. september 2022

Vi mener, som nevnt over i kapittel 6.5, at overtredelsen er begått for å fremme foretakets økonomiske interesser. Tibber, i en situasjon med krevende likviditet, har eller kan ha oppnådd en fordel ved overtredelse av bestemmelsen i § 7-1b om beregning av volum og pris ved forskuddsfakturering.

RME legger til grunn at overtredelsen har berørt tilnærmet samtlige av Tibbers forbrukskunder, og legger til grunn at overgangen til avvikende forskuddsfakturering var uforutsigbar og krevende for enkelte av Tibbers kunder.

Etter fvl. § 46 er det relevant å se hen til foretakets økonomiske evne i utmålingen av et overtredelsesgebyr. Også morselskapets økonomi kan tas med i vurderingen.²²

Tibber Norge AS er et selskap i stor vekst som eies 100 % av Tibber AS (morselskapet). Omsetningen i Tibber AS har økt fra 7 MNOK i 2017 til 7 224 MNOK i 2022. Tibber Norge sitt årsresultat i 2022 ble minus 3 MNOK. Tabellen under illustrerer foretakets og morselskapets økonomiske evne per 31.12.22.

Årsresultat MNOK	2022 Kilde: Brønnøysundregisteret MNOK					
	Omsetning	Årsresultat	Eiendeler	Fordringer	Kortsiktig gjeld	Egenkapital
Tibber Norge AS	7224	-3	2638	1474	2630	8
Tibber AS	66	-509	990	772	236	754

Siden det ikke er etablert øvre rammer for størrelsen på gebyr for brudd på forskrift om kraftomsetning og nettleie i tråd med fvl. § 46, vil RME, i denne konkrete saken, ilegge et overtredelsesgebyr vi vurderer som forholdsmessig, gitt bruddets omfang for antall forbrukere, samt bruddets grovhet og grad av forsett. Vi har i denne saken sett hen til annet regelverk som etablerer øvre rammer, og viser til forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr § 3, som åpner for å ilegge overtredelsesgebyr på inntil fire prosent av den næringsdrivendes årsomsetning eller inntil 25 millioner kroner, der det høyeste beløpet anvendes.²³

Etter en konkret, skjønnsmessig vurdering i denne saken, ilegger RME Tibber Norge AS et overtredelsesgebyr på 8 000 000 kr.

Gebyret utgjør 11 promille av Tibbers omsetning i 2022.

Vi gjør oppmerksom på at gjentatte overtredelser i fremtiden vil kunne medføre nye og høyere overtredelsesgebyr.

7 Om betaling av overtredelsesgebyr

Faktura blir tilsendt. Innbetalt overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Overtredelsesgebyret er et tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 bokstav e, jf. energiloven § 10-7 andre ledd.

²² Jf. Norsk Lovkommentar til forvaltningsloven, Jan Fridtjof Bernt, note 1124.

²³ Forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. Denne forskriften gjelder bl.a. for overtredelsesgebyr etter blant annet markedsføringsloven, samt annet forbrukerregelverk. Det er foreløpig begrenset med avgjørelser som dokumenterer hvordan denne forskriften blir praktisert.

8 Dere har rett til å klage

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker fra vedtaket ble mottatt. Klagen skal sendes til rme@nve.no.

Se orientering om rett til klage på siste side.

Med hilsen

Pål Meland
Seniorrådgiver

Torfinn Jonassen
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS

Kopimottakerliste:

TIBBER NORGE AS

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.